

Husholdningene må prioriteres i Enovas støtteprogrammer

I flere år har utbetalingene fra Enova til norske husholdninger ligget langt under minimumsbeløpet på 250 millioner kroner, og en rekke bedrifter i de berørte bransjene sliter nå tungt økonomisk. Da er det helt uforståelig at Enova kutter i støtten til flere populære tiltak fra 1. juli 2021.

Allerede våren 2020 kommuniserte våre organisasjoner til Stortinget, klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn og Enova at støttesatsene for Enovatilskuddet i 2020 kunne dobles uten ekstrabevilgninger, som et motkonjunkturtiltak. Det er svært skuffende at regjeringen og Enova gjennom koronakrisen har gjort så lite for å nå ambisiøse klimamål og sikre grønne arbeidsplasser.

Vi ber derfor komiteen ved behandling av statsbudsjettet for 2021 om å ta inn følgende merknad:

Komiteen ber regjeringen i ny fire-års avtale med Enova å øke summen som avsettes til en rettighetsbasert ordning for energiltak i husholdningene til minimum 500 millioner kroner. Ordningen må også utvides med nye tiltak, og herunder støtte til trinnvise bygningstekniske tiltak. Borettslag og sameier må bli egen målgruppe i Enova.

Avsenderne av brevet er, som komiteen forstår, skuffet over at Enova ikke har klart å levere på minimumsambisjonen Stortinget vedtok i 2014. Vi understreker likevel sterkt betydningen av at Stortinget gir slike føringer til regjeringen og Enova. Det gjør det mulig å følge opp Enovas forvaltning.

Forbrukerne må få mer igjen av Enova

Per 1. desember har Enova kun utbetalt 139 millioner kroner for 2020. I fireårsavtalen mellom departementet og Enova som gjelder for perioden 2017 – 2020 er det presisert at 250 millioner årlig skal være et minimum. Enova klarer i 2020 ikke å bruke opp pengene som er satt av til energiltak i boliger. Likevel fastholder Enova kutt i tiltak og støttebeløp fra 1. juli 2021. Dette kuttet har tidligere vært varslet og reversert 1. april 2020, 1. juli 2020 og 1. januar 2021.

Fremfor å kutte burde støttebeløpet dobles for alle energiltak som Enova støtter, og Enova må fortsette å støtte populære tiltak som folk flest har økonomi til å gjennomføre. Ordningen må også omfatte nye tiltak, og herunder trinnvise bygningstekniske tiltak slik at det er mulig for flere å dra nytte av ordningen.

Vi vil minne komiteen på at husholdningene hvert år betaler inn rundt 400 millioner kroner til Enova gjennom påslaget på nettleien. Øvrig finansiering til Enova er påslag på nettleien til andre kunder med alminnelig forbruk (kraftkrevende industri har unntak), og bevilgninger over statsbudsjettet. Bevilgningene over statsbudsjettet finansieres blant annet gjennom at husholdningene betaler inntektsskatt, merverdiavgift og elavgift. Totalt disponerer Enova nærmere 4 milliarder kroner for 2021, hvor det meste av midlene går til store industrielle prosjekter.

Husholdningene bruker hvert år rundt 40 TWh elektrisitet. I 2019 var dette 30% av totalt strømforbruk i Norge. Vi må øke satsingen på energieffektivisering og egenproduksjon i Norge hvis vi skal nå våre klimamål, og samtidig skape mange nye arbeidsplasser. Den strømmen vi sparer i boligene våre kan brukes til å fase ut fossil energibruk i transportsektoren og industrien.

Grønne investeringer sikrer arbeidsplasser

En rekke bedrifter i de berørte bransjene sliter nå tungt økonomisk. En del bedrifter har gått konkurs, og andre bedrifter har blitt tvunget til å permittere eller si opp ansatte. Det er også stor usikkerhet om hvordan den kommende vinteren blir. Enova kan bedre enn i dag være med å sikre verdiskapning og arbeidsplasser i lokalsamfunn over hele landet.

Det internasjonale energibyrået har beregnet hvordan grønne investeringer virker på arbeidsmarkedet og nye arbeidsplasser. I sin rapport «Sustainable Recovery» gir de kunnskapsgrunnlag og styringsinformasjon til nasjonene om bærekraftige investeringer for å stabilisere økonomien etter Covid-19-sjokket.

Energitiltak i eksisterende bygningsmasse er vinneren når det gjelder nye arbeidsplasser. Energieffektivisering og installasjon av solenergianlegg skaper flere jobber per investert krone enn noe annet alternativ. Som en del av koronakrisepakken har EU satt seg mål om å energirenovere 35 millioner bygninger og skape 160 000 nye grønne jobber i byggsektoren innen 2030.

Favner ikke borettslag og sameier

Enovatilskuddet er en rettighetsbasert tilskuddsordning for husholdninger, og energitiltakene er i liten grad aktuelle for husholdninger i borettslag og sameier. Større tiltak som er mest aktuelle for borettslag og sameier er i dag ikke en del av denne ordningen, men må søkes gjennom Enovas støtteprogram for bedrifter. Vi mener at borettslag og sameier må bli egen målgruppe hos Enova.

Enova må etablere støtteordning til ladeinfrastruktur i borettslag, sameier og garasjelag

Mangel på ladeplass er en viktig grunn til at beboere i borettslag og sameier ikke går til anskaffelse av elbil. Beboere i blokk hindres dermed i å bidra til at alle nye biler skal være nullutslippsbiler i 2025.

I Granavolden-erklæringen har regjeringen forpliktet seg til å gi økonomisk støtte til ladepunkt i borettslag, sameier og garasjelag. En slik ordning har dessverre uteblitt. Løsningen er åpenbar, Enova kan enkelt etablere en slik ordning etter modell fra Oslo kommune.

Vi ber derfor komiteen om å ta inn følgende merknad ved behandling av statsbudsjettet for 2021:

Enova må etablere støtteordning til ladeinfrastruktur i borettslag, sameier og garasjelag.

Med vennlig hilsen

Marius Holm, leder, Zero

Silje Ask Lundberg, leder, Naturvernforbundet

Therese Hugstmyr Woie, leder, Natur og Ungdom

Anja Bakken Riise, leder, Framtiden i våre hender

Else Hendel, fungerende miljøpolitisk leder, WWF Verdens naturfond

Benjamin Strandquist, seniorrådgiver, Bellona

Frode Pley, leder, Greenpeace Norge

Bård Folke Fredriksen, adm. dir, Norske Boligbyggelags Landsforbund (NBBL)

Daniel K. Siraj, konsernsjef, OBOS

Morten Andreas Meyer, generalsekretær, Huseierne

Finn Myrstad, fagdirektør, Forbrukerrådet

Unni Berge, leder kommunikasjon og samfunnskontakt, Norsk elbilforening

Kathinka Thilert, politisk rådgiver, Norges Automobil-Forbund (NAF)

Jørgen Leegaard, dir. samfunnspolitikk, Byggenæringens Landsforening (BNL)

Tore Strandskog, dir. næringspolitikk, Nelfo, en landsforening i NHO

Jan Olav Andersen, forbundsleder, El og IT Forbundet

Rolf Iver Mytting Hagemoen, daglig leder, Norsk Varmepumpeforening

Jøns Sjøgren, adm.dir., Byggevareindustriens Forening

Per Øyvind Voie, dir. næringspolitikk, Elektroforeningen

Marianne W. Røiseland, adm.dir., Rørentreprenørene Norge

Thor Lexow, adm.dir., VKE – Foreningen for Ventilasjon, Kulde og Energi

Trine Kopstad Berentsen, daglig leder, Solenergiklyngen

Jarle Sørås, styreleder, Norsk solenergiforening

Ragnhild Bjelland-Hanley, seniorrådgiver, Norges Vel